

Visionsberättelse

Vision 2050

Innehållsförteckning

Inledning	3
Visionsberättelsen tydliggör vision 2050	3
Medborgare i Åre kommun definierar vision 2050	4
Tillsammans skapar vi...	4
1. DELAKTIGHET. Åre kommun ska göra det möjligt för medborgare att vara delaktiga i och kunna påverka beslut som har betydelse för kommunens utveckling.....	4
2. JÄMLIKHET. Åre kommun ska aktivt arbeta för att utjämna ojämlika förutsättningar i bygderna samt identifiera bygdernas möjligheter och stärka dem.....	4
3. MÅNGFALD. Åre kommun ska aktivt arbeta för mångfald bland invånare, inom näringslivet, kulturen och bland fritidsaktiviteter.....	5
”Tillsammans skapar vi...” har en annan betydelse för en del medborgare.....	6
...en hållbar framtid för alla	7
4. HÅLLBARHET. Åre kommun ska aktivt arbeta för hållbar utveckling för miljön, ekonomin och den sociala hållbarheten.....	7
5. FRAMFÖRHÅLLNING. Tillgången av kommunal service i Åre kommun ska gå i takt med tillväxt och inflyttning.....	7
6. ANSVAR OCH RIKTNING. Åre kommun ska ta ansvar, modiga beslut och visa tydlig riktning.....	8
”...en hållbar framtid för alla” har en annan betydelse för en del medborgare.....	8
...i storslagen fjällmiljö	9
7. VÄRNA OCH VÅRDA NATUREN. Åre kommun ska värna och vårda den storslagna naturen. Utveckling behöver ske hållbart. Det ska finnas möjlighet för alla att vistas i naturen.....	9
8. UTVECKLA MED EFTERTANKE. Åre kommun ska utvecklas med eftertanke. Vid nybyggnationer ska kommunen beakta en estetiskt tilltalande utformning, värna kulturmiljöer och ta hänsyn till naturen.....	10
”...i storslagen fjällmiljö” har en annan betydelse för en del medborgare.....	10
Så gick det till	11
Hur vet vi att Åre kommun styrs och leds efter medborgarnas önskan?	12

Åre kommuns vision 2050: *Tillsammans skapar vi en hållbar framtid för alla i storslagen fjällmiljö. Vad betyder den egentligen?*

Det är frågan som kommunfullmäktige i Åre kommun ställde och som denna visionsberättelse ska ge svar på. Genom olika former av medborgardialoger har Åre kommuns medborgare delat med sig av drömmar, synpunkter och konkreta förslag som bildar underlag för Åre kommuns riktning de närmaste trettio åren.

Åre kommun vill vara en inkluderande kommun som ser och hanterar komplexa samhällsfrågor. Det kräver dialog med dem det berör. Det är också något som arbetet med visionsberättelsen bekräftar. Personer som bor i Åre kommun vill vara delaktiga i utvecklingen av Åre kommun, i kommunala beslut och i kommunalt arbete.

Vi ser samtidigt i vår omgivning att det demokratiska systemet är under omvandling. Färre personer engagerar sig politiskt, tilliten till makthavare har minskat. Medborgarna upplever att det finns ett avstånd mellan deras verklighet och kommunens. Man kan uppleva att beslut är svåra att förstå vilket skapar frustration. Samhällen där medborgare upplever ett utanförskap är inte välmående.

SYFTET MED VISIONSBERÄTTELSEN ÄR ATT

- skapa ett tydligt underlag för styrning och ledning av Åre kommun. Visionsberättelsen ska peka ut riktningen för kommunens långsiktiga arbete och synas i beslut som kommunen fattar.
- redovisa medborgarnas tankar, drömmar och åsikter om Åre kommun om trettio år och vad visionen betyder för dem.

MÅLET MED VISIONSBERÄTTELSEN ÄR ATT ge Åre kommuns medborgare ökat inflytande i den långsiktiga riktningen för hur Åre kommun ska utvecklas.

Visionsberättelsen tydliggör vision 2050

Arbetet med visionsberättelsen har utmynnat i 8 punkter baserade på medborgarnas önskemål om en långsiktig utveckling. Dessa ska fungera som vägledning vid beslut inom kommunens ledning för politik- och tjänsteorganisation. I följande avsnitt beskrivs varje punkt mer utförligt.

1. **DELAKTIGHET.** Åre kommun ska göra det möjligt för medborgare att vara delaktiga i och kunna påverka beslut som har betydelse för kommunens utveckling.
2. **JÄMLIKHET.** Åre kommun ska aktivt arbeta för att utjämna ojämlika förutsättningar i bygderna samt identifiera bygdernas möjligheter och stärka dem.
3. **MÅNGFALD.** Åre kommun ska aktivt arbeta för mångfald bland invånare, inom näringslivet, kulturen och bland fritidsaktiviteter.
4. **HÅLLBARHET.** Åre kommun ska aktivt arbeta för hållbar utveckling av miljön, ekonomin och den sociala hållbarheten.
5. **FRAMFÖRHÅLLNING.** Tillgången av kommunal service i Åre kommun ska gå i takt med tillväxt och inflyttning.
6. **ANSVAR OCH RIKTNING.** Åre kommun ska ta ansvar, modiga beslut och visa tydlig riktning.
7. **VÄRNA OCH VÅRDA NATUREN.** Åre kommun ska värna och vårda den storslagna naturen. Utveckling behöver ske hållbart. Det ska finnas möjlighet för alla att vistas i naturen.
8. **UTVECKLA MED EFTERTANKE.** Åre kommun ska utvecklas med eftertanke. Vid nybyggnationer ska kommunen beakta en estetiskt tilltalande utformning, värna kulturmiljöer och ta hänsyn till naturen.

Medborgare i Åre kommun definierar vision 2050

Tillsammans skapar vi en hållbar framtid för alla i storslagen fjällmiljö

För att ge mening och innehåll till Åre kommuns Vision 2050 ställde vi frågan till medborgare vad de egentligen tänker och tycker om visionen. Här nedan är resultatet, både i form av tydliga mönster, d v s återkommande åsikter. Därefter en redovisning som ska synliggöra bredden av åsikter. Det behöver inte vara så många personers åsikter, men de kan representera en särskild grupp.

Visionen har delats upp i tre delar, tre fraser. De åsikter som visat sig mest framträdande formuleras till en sammanfattande punkt. Citat från det insamlade materialet står också med för att ge en bild av medborgarnas åsikter, tankar och drömmar.

Tillsammans skapar vi...

Betyder för medborgarna:

1. DELAKTIGHET. ÅRE KOMMUN SKA GÖRA DET MÖJLIGT FÖR MEDBORGARE ATT VARA DELAKTIGA I OCH KUNNA PÅVERKA BESLUT SOM HAR BETYDELSE FÖR KOMMUNENS UTVECKLING.

Medborgare i Åre kommun vill vara delaktiga i samhällsutvecklingen. Men engagemanget bygger på att kommunen bjuder in och att arbetet är på riktigt, det vill säga att delaktigheten leder till ett resultat. Man vill delta i samtal med kommunen med regelbundenhet för att få reda på vad som är på gång i god tid, inte när det redan finns ett färdigt förslag formulerat på att till exempel lägga ned en skola, då är det försent. Insyn, information och transparens är viktigt för att skapa motivation att engagera sig. Man vill även att kommunen ska finnas som stöd i medborgardrivet utvecklingsarbete.

Ja, om man känner att man omfattas, inte är glömd och om man känner att man kan vara med och påverka.

Kommunen behöver en ständig dialog med byarna med regelbundna möten ute i bygderna för att kunna diskutera om det som berör byn och bygden.

Ja, men jag vill att det ska kännas som min utvecklingsinsats är anpassad till vad jag kan bidra med och vad som är meningsfullt för mig. Jag skulle kunna engagera mig i utvecklingen av boendemöjligheter för äldre t.ex. Jag vill bli inbjuden och involverad och diskutera det. Det ska kännas som att de tänker in mig som potentiell gäst och involvera mig i att utveckla ett boende tillsammans MED mig.

Självklart, under förutsättning att kommunen tar sitt ansvar, jag kan gå som vuxen på byn, deltar gärna i dialoggrupp om utveckling, jobbar gärna ideellt om det finns stöd och hjälp. Det är idag för långt mellan politik och medborgare.

”Tillsammans skapar vi...” betyder också för medborgarna:

2. JÄMLIKHET. ÅRE KOMMUN SKA AKTIVT ARBETA FÖR ATT UTJÄMNA OJÄMLIKA FÖRUTSÄTTNINGAR I BYGDERNA SAMT IDENTIFIERA BYGDERNAS MÖJLIGHETER OCH STÄRKA DEM.

Varje enskild del av kommunen framhålls som lika viktig av dem som bor där, samtidigt vill man se Åre kommun som något att vara stolt över i sin helhet. Många framhåller värdet av en bykänsla, att höra hemma på sin plats. Och kopplat till det, en oro för att bykänslan håller på att försvinna. Antingen för att

byn blir för stor eller att byn är drabbad av utflyttning och minskande befolkning. Tillsammans står för alla som bor i kommunen, inte bara tjänstepersoner och politiker inom kommunorganisationen.

Tillhörighet och gemenskap. Stolthet över platsen vi bor på. Särprägel för de olika delarna och egen identitet för orterna i kommunen.

Utökad infrastruktur och decentraliseringstänk. Alla byar är lika viktiga och potentiella inflyttningssorter.

Tänker vi som bor här i kommunen. Tror det är lätt hänt att man tänker att man inte är delaktig. Kan vara de som redan är drivna. Är nog många som upplever att de inte ingår i tillsammans.

Tillsammans andas också möjlighet och optimism. Att vi tillsammans kan åstadkomma storverk så länge vi drar åt samma håll, att det också finns en skyldighet som samhällsmedborgare att bidra. Det finns tankar om att det går att få en stark hållbar tillväxt genom ett nära samarbete mellan olika aktörer. Det lokala näringslivet ska utvecklas.

Tillsammans blir vi en kommun som alla kommer att känna sig välkommen och betydelsefull i.

Alla bygder är stolta över alla kommunens bygder, man reser runt och besöker olika bygder.

Små affärer finns i byarna, kanske ambulerar de, har gått ihop och samarbetar i flera byar, "All-shopen".

En kommun där vi ser till att värna om naturvärden, satsar och bidrar till lokala företag av olika sorter men framförallt utökar lokalt landbruk/odlingsbruk för ett cirkulärt tänkande.

Kommunen behöver inte bara stötta stora satsningar utan fokusera på de små. De är inte heller lika sårbara.

2050 har Åre en välfungerande och väloljad samverkan mellan samtliga aktörer, näringen, politiken, kommunorganisationen och Regionen. Vi märker att vi blir bättre av varandra. Tillsammans når vi våra målsättningar. Vi är unika eftersom vi aktivt använder den kompetensskatt som finns hos alla. Istället för att kompromissa hittar vi gemensamma lösningar som alla blir nöjda med.

"Tillsammans skapar vi..." betyder också för medborgarna:

3. MÅNGFALD. ÅRE KOMMUN SKA AKTIVT ARBETA FÖR MÅNGFALD BLAND INVÅNARE, INOM NÄRINGSLIVET, KULTUREN OCH BLAND FRITIDSAKTIVITETER.

Längtan efter mångkultur uttrycks på flera vis, till exempel som fler ställen att bo på med blandade boendeformer och kostnader. Detta för att bidra till en mix av olika människor i kommunen med olika bakgrund, intressen och uttryck som också gör det enklare för alla att hitta sin plats, sin grupp. Det finns önskemål om mångfald i form av fler olika affärer och restauranger i alla delar av kommunen och att det skapas förutsättningar till det. Man efterfrågar också att kultur ska ha en framträdande plats i samhället, både att utöva och ta del av som besökare. Det kan handla om körer, teater, musik, cirkus och konst. Andra fritidsaktiviteter än skidor och friluftsliv är också efterfrågade. Åre kommun ska finnas både för dem som har mycket pengar och för dem som har lite. Alla ska vara välkomna och få plats.

Jag tänker att det skulle finnas en gata till exempel i Järpen med olika ställen på varje sida för de som är troende, typ moskeer, kyrkor, synagogor. Det ska också finnas caféer och restauranger på den där gatan så när alla har varit på sina ställen så går de och fikar tillsammans och är tillsammans med varandra.

Järpen har kapacitet/potential att bli större med fler människor som bor där. Jag kommer från en storstad med 4-5 miljoner invånare och är van och trivs med mycket folk och rörelse. Jag skulle gilla om Järpen blev mer som en stad med fler människor – det blir mer liv och rörelse då. Jag blev väldigt glad när de nya lägenheterna byggdes här i Järpen.

År 2050 bor alla typer av människor i kommunen. Från Nordlockanställda till konstnärer. Det finns ett levande lantbruk och lokala mindre livsmedelsproducenter.

Handlar om självförtroende. Att skapa en miljö där alla kan ha ett starkt självförtroende. T ex om jag flyttar någonstans och inte kan vara mig själv t ex att jag bli baktalad och utfryst eller om jag bli accepterad för den jag är. Helt avgörande för om jag bor kvar eller ej. Detta betyder självförtroende för alla. Man måste vara tolerant åt alla håll, både de inom och de utanför rådande norm.

Åre kommun är och ska vara inkluderande och välkomnande, både vad beträffar kultur och kommunal organisation. Även om det många gånger finns gemensamma nämnare i form av livsstilsval för boende i kommunen måste det finnas utrymme för olikheter i form av intressen och kultur. Här ska man kunna utvecklas som individ oavsett vad man drömmer om.

Människor lever och bor på ett annat sätt. Det finns en naturlig gemenskap, mötesplatser. DET skapar attraktionskraft. Föreningsliv, hobbies och odla de kreativa konsterna som har stor betydelse för människors utveckling.

”TILLSAMMANS SKAPAR VI...” HAR EN ANNAN BETYDELSE FÖR EN DEL MEDBORGARE

Naturligtvis finns också medborgare som inte vill engagera sig i samhällsutvecklingen. Ofta hänvisar man till ålder, ork eller hälsan. Det finns de som uppger att de gärna vill engagera sig men inte vet hur. Flera hänvisar också till att föreningslivet behöver stötta och förstärkas. Att det är en bra kanal för att engagera sig.

Definitionen av delaktighet och inflytande verkar också variera. Vissa menar att lättillgänglig och transparent information från kommunen skapar delaktighet, kompletterat med att då och då inhämta kommunmedborgares åsikter. Medan andra framhåller behovet av en mer djupgående delaktighet som medborgare.

Man kan alltid prioritera så länge det faktiskt märks, ger skillnad och resultat. Man blir ju inte lockad när det bara blir hyllvärmare, och prat. Då väljer man hellre bort. Jag är uppväxt med föreningsliv, mycket av det har försvunnit i den yngre generationen. Men jag tror att det kommer tillbaka.

Det finns även skilda åsikter om vilka som ”Tillsammans” innefattar. Vissa hänvisar till oss som bor här, medan andra menar att ”Tillsammans” även inkluderar besökare och de med fritidsboende.

Alla har möjlighet att påverka, både fritidsboende och fastboende.

Ja, kanske. Men då måste det verkligen kännas som att den tar avstamp i oss som faktiskt BOR och LEVER här. Och att den drar upp riktlinjer för exempelvis miljöer som inte är utformade för turisterna, exempelvis grönområden i byn, lekplats- eller andra aktivitetsytor (som betongparken), mötesplatser för medborgarna etc.

...en hållbar framtid för alla

Betyder för medborgarna:

4. HÅLLBARHET. ÅRE KOMMUN SKA AKTIVT ARBETA FÖR HÅLLBAR UTVECKLING AV MILJÖN, EKONOMIN OCH DEN SOCIALA HÅLLBARHETEN.

Det långsiktiga hållbarhetsarbetet med miljö, ekonomi och social hållbarhet är angeläget för Åre kommuns medborgare. Det betyder att den ekonomiska utvecklingen av kommunen är viktig men alltid ska balanseras mot den ekologiska miljön och människors välmående. Detta genom att arbeta aktivt med miljö- och klimatfrågor, men även till exempel genom att utveckla den sociala hållbarheten så som folkhälsa, jämlikhet, delaktighet, en stark skola och äldreboenden.

Hållbar framtid = att jorden inte går under - att vi kan fortsätta leva här = då måste vi minska vår konsumtion = hushålla med jordens resurser. ALLA - vi tar hand om de som inte har samma förutsättningar. Vi hjälps åt!

Framtiden är en självklarhet. Hållbart betyder för mig en både klimat, men lika viktigt att vi har en god hälsa. Att vi människor mår bra. Nästan viktigare att vi får goda liv. Medborgare som mår bra. Får utvecklas, arbeta, vara människa fullt ut.

Att sluta förstöra klimatet så vi kan nå 2050 medans det fortfarande finns en jord.

Inkluderande. Lyfta upp de grupper som av olika anledningar inte har samma möjligheter. Utjämna skillnader. Främst genom att stärka upp skolan.

Det finns en gräns, ett maximum för användandet av jordens resurser. Det borde vara självklart vid det här laget. Det borde vara obligatoriskt att alltid jobba för klimatet och miljön. Åre kommun ska vara en miljömedveten kommun. Intressant med avvägningar till exempel gällande matinsamling för miljöns skull. Det är ju bra, men det bästa måste ju ändå vara om alla hade egna komposter. Nedskräpningen i naturen måste stoppas, fimpas, snusar med mera.

”...en hållbar framtid för alla” betyder också för medborgarna:

5. FRAMFÖRHÅLLNING. TILLGÅNGEN AV KOMMUNAL SERVICE I ÅRE KOMMUN SKA GÅ I TAKT MED TILLVÄXT OCH INFLYTTNING

Det finns en frustration över att den kommunala servicen släpar efter, att det är brist på lokaler i skolan, brist på förskoleplatser, ont om bostäder och kollektivtrafik samt gång- och cykelvägar. Kommunorganisationen behöver vara mer proaktiv och ha betydligt längre framförhållning. Hålla koll på befolkningsutvecklingsprognoser och planera långsiktigt utifrån dem. Detta kan ibland också innebära att tillväxten behöver dämpas.

Att det finns en tydlig plan utifrån en prognos för den demografiska profilen. Att vara mer proaktiv när det gäller att bygga skolor och äldreboenden. Som det är nu känns det som att vi ofta ligger steget efter, vilket skapar frustration.

Våga ta beslut och snabba på processerna, t ex Duveds skola var trångbodd i måååååånga år och det gjordes utredning efter utredning och tog evigheter innan den byggdes om.

Att infrastruktur hänger med, tillväxten exploderar och vi som kommun hänger inte med.

2050 är det attraktivt att bo – leva – verka i Åre. Utvecklingen av inflyttning och företagande hänger

Brundtlandkommissionens definition av hållbar utveckling: Hållbar utveckling är utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov

sömlöst samman med utvecklingen av infrastruktur och andra samhällsfunktioner. Andra kommuner imponeras av oss: Åre kommun har Sveriges bästa skola, bästa integration, högsta sysselsättningsnivån och så vidare.

Kanske skulle man stoppa utbyggnaden i Åre och bygga mer här i Hallen istället. Det flyttar ju in fler barnfamiljer här och det börjar bli riktigt trångt på skolan.

Att expandera betyder inte alltid utveckling. Att bromsa kan vara utveckling. Att få in även social hållbarhet i utvecklingen. Då blir det också naturligt att koppla in kultur och kulturarv i det tänket. Då behövs det mer av det. Här behöver kommunen, Destinationsbolag mfl ta ett större ansvar för att få in det.

Varför måste man utvidga och bygga mer om det redan går bra för kommunen? Är det ett självändamål att bli fler invånare? Fler invånare betyder ju ökat behov av service = ökade kostnader. Varför är det bra? Varför är det målet?

”...en hållbar framtid för alla” betyder också för medborgarna:

6. ANSVAR OCH RIKTNING. KOMMUNEN SKA TA ANSVAR, MODIGA BESLUT OCH VISA TYDLIG RIKTNING.

Medborgarna efterfrågar att kommunen tar nödvändiga beslut för hållbar utveckling och bevarande av bygdernas kulturhistoria. Kommunen ska samtidigt driva tillväxt och utveckling i byarna likväl som i hela kommunen. Inför stora beslut ska kommunorganisationen vara öppen och kommunicerande och genom dialog inhämta medborgares tankar och synpunkter. När beslut är fattat vill medborgarna att kommunen tar ställning, vågar stå för beslutet och håller ut i beslutets riktning.

Modiga beslut som inte alltid är de populäraste i stunden. Beslut med målet att ibland bryta gamla mönster och skapa nya och ibland befästa de redan fungerande. Det krävs att vi står förankrade i vår kultur men vågar se att vi utifrån förankringen måste våga släppa på nya idéer.

Stabilitet och långsiktiga mål. Hållbart fokus i alla frågor. Vara modig och våga satsa på en modern infrastruktur.

Det här med medborgardialoger är jättebra, att både politiker och tjänstepersoner kommer ut till bygderna och lyssnar på folk. Skönt och viktigt att det finns en kanal in till kommunen. Viktigt att detta arbete sträcker sig längre än en mandatperiod. Behöver vara en långsiktig satsning och överenskommet över partigränserna.

”...EN HÅLLBAR FRAMTID FÖR ALLA” HAR EN ANNAN BETYDELSE FÖR EN DEL MEDBORGARE

Det finns en variation i hur hållbarhet definieras där vissa lägger vikt vid tillväxt, inflyttning och exploatering medan en stor andel betonar vikten av en återhållsam utveckling. Några svar visar på drömmar om en kraftig befolkningsutveckling och utveckling av byar till mindre städer.

Jag skulle önska att Åre kommun byggs upp och blir typ som Östersund. Jag skulle vilja att Järpen skulle vara lika stor som Östersund, med det menar jag att det ska finnas flera restauranger som Max och många nöjesparker, mera snygga lägenheter och mera poliser för att hålla säkerheten. Jag skulle också vilja ha tunnelbanor för att troligen kommer det vara mycket folk och att det ska bli enklare att transportera sig.

Det beror nog också på hur länge man har varit här. Många som kommer hit första gången nu tycker att Åre är väldigt oexploaterat, här finns mycket mer potential att göra/bygga grejer. Kanske inte i centrala

Åre men i närområdena – man kan bygga ut i Ånn, längs Nordhallsvägen, Skalstugevägen etc. Men kom man till Åre på 60-talet, eller är uppväxt här så kan man tycka att Åre är helt förstört och vill inte längre komma hit. Vissa har bestämt sig, nu är det nog och sen håller de fast vid det.

Att utvecklingen här i Åre har lett till att vi är en liten stad 2050. Men där allting är NÄRA och att vi är mycket mer självförsörjande.

Då det gäller social hållbarhet finns en framtidsvision där undervisningen är så individanpassad att det inte längre är intressant att identifiera barn och unga utifrån diagnoser eller liknande.

Det kommer förändra synen så att istället för brister hos barn fokuserar man på vilken typ av undervisning som fungerar för det barnet. En normförskjutning som ökar alla människors lika värde.

...i storslagen fjällmiljö

Betyder för medborgarna:

7. VÄRNA OCH VÅRDA NATUREN. ÅRE KOMMUN SKA VÄRNA OCH VÅRDA DEN STORSLAGNA NATUREN. UTVECKLING BEHÖVER SKE HÅLLBART. DET SKA FINNAS MÖJLIGHET FÖR ALLA ATT VISTAS I NATUREN.

För många är fjällen anledningen till att bo här, att vara omgiven av naturen och allt vad den erbjuder. Fjällvärlden gör det möjligt att försörja sig och skapar möjlighet till tillväxt och utveckling genom turistnäringen. Vikten av att samsas på fjället framhålls också. Allas rätt att vistas där ska respekteras, fjällen ska vara tillgängliga för alla.

Våra fjäll/berg är världens bästa lekplats både för barn och vuxna, oavsett årstid.

alla ska få plats, till exempel Storulvån (samer, turister och ortsbefolkning). Alla får plats i kommunen, så då får man kanske göra en väg så att man inte är där samerna har sina kalvningsmarker. Öppna upp andra områden, peka på andra möjligheter. Det gäller allt från cykling till skoter till fiske där det blir konflikter med markägare.

Fjället ska vara tillgängligt för alla och olika aktiviteter samsas.

Det är fjällen som gör den här kommunen till en fantastisk plats att bo på.

Det är många turister som kommer hit och som vi lever av, på grund av fjällmiljön. Men man kan göra fjällmiljön mer tillgänglig och enklare att använda.

Samtidigt finns en ängslan över vad hög belastning av en ökad tillväxt och en ökad turistnäring, för med sig. Slitaget på naturen skapar oro. Fjällen och naturen behöver skyddas och bevaras för att finnas kvar som den orörda naturupplevelse den är idag. Den är vårt levebröd, så vad händer om vi bygger sönder den? Det finns tankar om att det kanske räcker nu. Att inte sträva efter utbyggnad och tillväxt, utan stanna upp, förvalta, förstärka och förfina det vi redan har idag. Den samiska befolkningen uttrycker det extra tydligt. Intresset för friluftsliv och turistnäringen har sedan urminnes tider ökat störningarna i renbetesland. Det finns en gräns för hur mycket folk som kan vistas på samma plats som rennäringen.

Att vi människor är en del av en vår storslagna fjällmiljö, och där vi anpassar oss till den (miljön), dess förutsättningar och behov, inte tvärtom att miljön får lida för våra behov.

...vistas vi med kunskap och respekt. Fjället kommer att bestå av nationalparker med bevakning. Det slitaget vi ser nu kommer att påverka allemansrätten. Allemansrätten kommer inte finnas kvar år 2050.

Jag förstår att det är viktigt med turismen och Åre, året runt och det där, men senaste åren har gjort mig orolig över det slitage i naturen som turismen åstadkommer. Naturen är inte vår att slita sönder! Om den här utvecklingen fortsätter till 2050 så kommer vi som bor här inte må bra. Allt hänger ju ihop. Om det blir mer slitage och mer nedskräpning så slutar ju folk att bry sig. Vi måste värna naturen likväl som relationer. Som en gammal arbetskollega sa "Ni vet väl om att blommor och lavar faktiskt är levande varelser"?

Användandet av fjällen är också problematiskt för samerna. Det är ju en jättstor fråga som vi måste hantera.

"...i storslagen fjällmiljö" betyder också för medborgarna:

8. UTVECKLA MED EFTERTANKE. KOMMUNEN SKA UTVECKLAS MED EFTERTANKE. VID NYBYGGNATIONER SKA KOMMUNEN BEAKTA EN ESTETISKT TILLTALANDE UTFORMNING, VÄRNA KULTURMILJÖER OCH TA HÄNSYN TILL NATUREN.

Det är helt uppenbart att medborgare i Åre kommun hyser en stark kärlek och stolthet över sin bygd och till naturen i Åre kommun.

Därtill uttrycks en oro över att nybyggnationer inte tar hänsyn till befintlig miljö, att de förfular och förstör en vacker fjällmiljö och kulturbygd. Man efterfrågar lokala byggnormer som utöver hållbarhet även ställer krav på estetik. Nya byggnader ska bidra till platsens attraktivitet genom att passa in i stil, byggmaterial och placering.

Att vi värnar, respekterar och tar hand om den plats vi valt att bosätta oss på.

...ska det inte byggas fula billiga hus utan hus som smälter in för bofasta.

Låt naturen vara ifred och unik och därmed storslagen. Förstör inte naturen med byggnader och hotell. Bygg inte sönder det unika, det fria, det som är hela poängen med att bo här.

"...I STORSLAGEN FJÄLLMILJÖ" HAR EN ANNAN BETYDELSE FÖR EN DEL MEDBORGARE

Det finns också kritik mot att visionen fokuserar på "...en storslagen fjällmiljö" då stor del av invånarna bor i jordbruksbygd eller skogslandskap och därmed inte känner igen sig i fjällmiljön. Det finns även de som menar att denna fras gör att visionen låter mer som en tursitslogan än en framtidsvision.

Betyder inget förutom att det låter bra. Man har ju hört många slogans, men det händer inget. Det enda som jag tycker stämmer är "storslagen fjällmiljö". Naturen är anledning till att jag flyttat hit. Jag kan stå och titta både på Storsjön och fjällen. Det är underbart!

Det betyder bara luft! För allt ska till Åre. Vi tillhör också en typ av fjällmiljö, va fan, vi finns inte ens med i visionen!

För mig är Åre kommun så mycket mer än fjällmiljö. Vet inte om det egentligen är så viktigt för mig att det står med. Vi har ju allt, storsjön, genom skogslandskapet upp till fjällen. Vasslet, åkermarken skogen fjället. Vi har ju helheten. Det är ju mer det storslagna. Lika som Jämtlandsflaggan.

Det finns faktiskt ganska många i kommunen som inte lever i storslagen fjällmiljö. Jag har också läst första sidan på hemsidan, hur man beskriver Åre kommun. Samma sak där. Problemet är att det finns folk som inte kan identifiera sig med det.

Ja, det är vackert här. Men den biten känns mest som något för dem som ska lockas att flytta till Åre.

Ett annat sätt att se på hur man kan bevara naturen, är ett förslag om att koncentrera nybyggnationer där det redan är byggt, där det ändå är "för sent" att skydda och bevara storslagen natur. En slags strategi för att bevara den storslagna orörda naturen och samtidigt utveckla besöksnäringen i befintliga bebyggda områden.

År 2050 har vi gjort insatser för att skapa hög kvalitet på upplevelsen på vissa utvalda ställen. Där har vi klustrat ihop utvecklingen och gjort det snyggt och välskött, med en tydlig röd tråd. Det gör det möjligt att samtidigt behålla och värna den stora, vackra, karga och orörda naturen. Vi är alla glada att den är så välbevarad.

Mycket av det jag pratar om har jag svängt i med tiden. När jag var yngre tyckte jag man skulle bevara mer, inte bygga så mycket. Men nu tycker jag att det har gått så långt och gör man det snyggt och koncentrerar byggandet och att allt det andra hänger med (infrastruktur etc) då är det ändå bra. Man tänkte då inte lika mycket på arbetstillfällena och så utan mer "fan ska de bygga här, det blir inte bra".

Ett annat förslag på utveckling, för att sprida slitaget i naturen, handlar om att utveckla bygderna i högre utsträckning:

Låt flera byar utvecklas och bilda ett kluster tillsammans för jag hoppas det här resonemanget inte enbart handlar om besöksnäringen typ Rödkullen utan framförallt om de bofasta och deras liv i HELA kommunen.

Ytterligare en nyansering är att se användningen av fjällena som en naturlig utveckling och att vi egentligen bara behöver anpassa oss efter det.

Det blir ett ökat slitage på lederna sommartid när det är blött. Går det för mycket folk där när det är blött så blir det sörjigt. Samtidigt om du går 200 meter år sidan så har du fyrhjulningsspår från markägarna. Det är inte något bättre. Bara för att de är 80 år och inte kan gå längre. Det finns en motsägelse i detta. Det finns bara ett fåtal punkter på lederna som blir så där sörjiga, där tycker jag man kan grusa upp istället. Rent tekniskt är det inte svårt.

Så gick det till

Åre kommun arbetar för att utveckla och fördjupa det demokratiska arbetet, delvis genom att öka frekvensen och höja kvaliteten på medborgardialoger. I insamlandet medborgares synpunkter och tankar kring visionen för Åre kommun var utmaningen att temat är så brett, det berör alla, hela befolkningen. Det var därför extra viktigt med ett tillvägagångssätt som säkerställer så stor bredd som möjligt på informationsinhämtningen. Med andra ord behövdes en perspektivinsamling i 360 grader. Detta förhållningssätt handlar om att inte bara fånga in de röster som självmant vill göra sig höra, utan även söka upp dem som vanligtvis inte kommer till tals. Helt enkelt, så långt det är möjligt tillgodose att Åre kommuns mångfald av röster blir hörda och involverade i arbetet med visionsberättelsen.

Arbetet inleddes med en förundersökning med tio intervjuade medborgare för att utforska intresse, vilja och möjlighet för medborgare att delta med tankar och åsikter i ett visionsarbete. Därefter påbörjades medborgardialogerna i tre olika steg. Först genomfördes 200 telefonsamtal till slumpvis utvalda telefonnummer i Åre kommun jämt fördelade geografiskt, till blandade åldrar och i fördelning mellan män och kvinnor. En kväll i april samlades politiker och tjänstepersoner för att ringa till kommunmedborgare. Uppringningarna resulterade i 46 genomförda samtal om Åre kommuns framtid och synen på visionen.

I steg två uppmanades kommunmedborgare (med flera) att dela med sig av sina drömmar om Åre kommun år 2050 samt tankar och synpunkter om Vision 2050 genom att fylla i en enkät på kommunens hemsida. Denna möjlighet kommunicerades genom kommunens Facebooksida och gratistidningen Årebladet som skickas ut till samtliga hushåll i Åre kommun. Sammanlagt 68 enkäter fylldes i genom denna uppmaning.

Därefter genomfördes sexton intervjuer med personer, särskilt utvalda för att representera skilda perspektiv. De representerar inte "alla" ungdomar, eller "alla" kulturarbetare, men bidrar genom sina särskilda erfarenheter till att bredda och berika visionsberättelsen.

När en första version av visionsberättelsen var sammanställd lades den ut i kommunens kommunikationskanaler med en uppmaning till allmänheten att tycka till om i vilken utsträckning man ansåg att visionsberättelsen stämde överens med ens egna tankar om Åre kommuns framtid. Facebookinläggen gav totalt 11 976 exponeringar och samtliga inlägg har fått positiv feedback i form av "Gilla". 48 personer tog sig vidare till are.se och fyllde i enkäten om igenkänning i visionsberättelsen. På en skala mellan 1-6 (1 instämmer inte alls, 6 instämmer helt) blev det genomsnittliga värdet 5,32. Visionsberättelsen diskuterades även i en mindre arbetsgrupp bestående av medborgare som deltagit i intervjuerna.

Vi är fullt medvetna om att ovanstående former av medborgardialoger inte är detsamma som att tillfråga samtliga medborgare. Efter ett antal enkäter och intervjuer kunde vi ändå uppleva en slags "perspektivmättnad", ungefär samma tankar och åsikter började återupprepa sig. Vid arbete med medborgardialoger är det ett tecken på att perspektivinsamling i 360 grader fyllt sitt syfte.

Hur vet vi att Åre kommun styrs och leds efter medborgarnas önskan?

Arbetet med visionsberättelsen har fyra effektmål:

- Visionsberättelsen är baserad på lyssning, många har berättat och vi har lyssnat.
- Vi har lyckats komma i kontakt med personerna i målgruppsanalysen.
- Visionsberättelsen ger igenkänning i människors verklighet.
- Visionsberättelsen hjälper oss att bli en skickligare kommun.

De tre första målen har utvärderats i samband med arbetsprocessen, genom att nå "perspektivmättnad" i inkomna synpunkter från medborgare, att medborgare uppger igenkänning i de åtta punkterna, samt omfattning av spridning och svar om igenkänning.

Medborgarna ska minst en gång per mandatperiod erbjudas att göra en utvärdering av hur kommunens styrning- och ledning linjerar med visionsberättelsen

VILL DU VETA MER?

[are.se/vision 2050](https://are.se/vision-2050)